

ด่วนที่สุด

ที่ คค (ปคร) ๐๒๐๒/๑๕

กระทรวงคมนาคม

ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๑๐๐

๑๕ มกราคม ๒๕๖๓

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ ๕๓๗ กษ.
วันที่ 15 ส.ค. ๒๕๖๓ / 57

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นายขนตรับทางหลวงพิเศษหมายเลข ๖ ตอนบางปะอิน-นครราชสีมา พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๒/๑๗๔๕๔ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒
๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๒๕๖๐๓ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘
๓. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๘๗๒๒ ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๔
๔. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว(ก)๒๗๘๕๗ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๐
๕. หนังสือกระทรวงคมนาคม ด่วนที่สุด ที่ คค (ปคร) ๐๒๐๒/๒๘๔ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๑
๖. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๒๘๖๐๔ ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๑
๗. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๓๔๐๒๓ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. ร่างกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นายขนตรับทางหลวงพิเศษหมายเลข ๖ ตอนบางปะอิน-นครราชสีมา พ.ศ. พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑๑๐ ชุด
๓. Checklist การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกระทรวงคมนาคมขอเสนอเรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นายขนตรับทางหลวงพิเศษหมายเลข ๖ ตอนบางปะอิน-นครราชสีมา พ.ศ. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๕) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายอนุทิน ชาญวีรกูล) กำกับการบริหารราชการกระทรวงคมนาคมได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีแล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ อนุมัติตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ เห็นชอบหลักการหลักเกณฑ์ทางหลวงที่สมควรจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางตามที่กระทรวงคมนาคมเสนอ โดยกำหนดให้เป็นเส้นทางที่ก่อสร้างใหม่ ซึ่งได้ออกแบบก่อสร้างไว้ เพื่อให้รถสามารถเดินทางได้สะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลาและปลอดภัย โดยการควบคุมทางเข้าออก (Control Access Highway)

๑.๒ ตามหนังสือที่อ้างถึง ๒ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ อนุมัติให้กระทรวงคมนาคม (กรมทางหลวง) ดำเนินโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง สายบางปะอิน-สระบุรี-นครราชสีมา วงเงินลงทุนรวม ๘๔,๖๐๐ ล้านบาท ดำเนินโครงการก่อสร้างด้วยวิธีประกวดราคาจ้างเหมาก่อสร้างวงเงินค่าก่อสร้าง ๗๗,๔๗๐ ล้านบาท โดยให้กระทรวงการคลังดำเนินการระดมทุนจากแหล่งเงินทุนภายในประเทศที่เหมาะสม เพื่อใช้ในการดำเนินโครงการ และค่าจัดกรรมสิทธิ์ที่ดินวงเงิน ๖,๖๓๐ ล้านบาท

ให้เป็นไป...

ให้เป็นไปตามความเห็นของสำนักงบประมาณ และให้กระทรวงคมนาคม (กรมทางหลวง) รับความเห็นของกระทรวงการคลัง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ ในการดำเนินโครงการดังกล่าวให้กระทรวงคมนาคม (กรมทางหลวง) ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องต่อไป และให้กระทรวงคมนาคมรับข้อสังเกตของนายกรัฐมนตรี ที่เห็นว่า การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานโครงการอื่นๆ ของกระทรวงคมนาคมควรดำเนินการในลักษณะที่ไม่เป็นภาระหนี้สาธารณะของประเทศ โดยให้มีการร่วมลงทุนจากภาคเอกชนไปพิจารณาดำเนินการด้วย

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้เสนอความเห็นว่าการกำหนดอัตราค่าผ่านทางในระดับต่ำและคงที่ตลอดอายุโครงการ อาจไม่สอดคล้องกับรูปแบบการดำเนินโครงการ โดยทั่วไปที่จะมีการปรับค่าผ่านทางตามช่วงเวลาต่างๆ ตลอดอายุโครงการ ส่งผลให้โครงการฯ มีผลตอบแทนทางการเงินอยู่ในระดับต่ำ จึงเห็นควรให้กรมทางหลวงพิจารณากำหนดอัตราค่าผ่านทางที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน และอัตราเงินเฟ้อในอนาคต รวมทั้งบทบาทของทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง ในการเป็นทางเลือกในการเดินทางของประชาชนและการขนส่งสินค้า ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้ผลตอบแทนทางการเงินของโครงการดีขึ้น

๑.๓ ตามหนังสือที่อ้างถึง ๓ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๙ เห็นชอบการปรับแผนการดำเนินงานโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง สายบางปะอิน-สระบุรี-นครราชสีมา จากเดิมที่ให้ใช้แหล่งเงินกู้ เป็นให้ใช้จ่ายจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๓ ตามความเห็นของสำนักงบประมาณ

๑.๔ ตามหนังสือที่อ้างถึง ๔ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๐ อนุมัติตามที่รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) ประธานกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐเสนอให้ดำเนินโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง สายบางปะอิน-สระบุรี-นครราชสีมา โดยเอกชนเป็นผู้ออกแบบและลงทุนค่าก่อสร้างงานระบบและองค์ประกอบอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยรัฐเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินที่เอกชนลงทุนก่อสร้าง รวมถึงรายได้ทั้งหมดจากค่าธรรมเนียมผ่านทาง และให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินงานและบำรุงรักษา (Operation and Maintenance) โครงการทั้งหมด ทั้งในส่วนของงานโยธาที่รัฐเป็นผู้ลงทุนและงานส่วนที่เอกชนเป็นผู้ลงทุน ตลอดจนเป็นผู้ดำเนินการบริหารจัดการเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทาง โดยเอกชนได้รับค่าตอบแทนเป็นเงินค่าก่อสร้างงานระบบและองค์ประกอบอื่นที่เกี่ยวข้อง ค่าบำรุงรักษา และค่าบริหารจัดการเก็บค่าธรรมเนียม รวมทั้งงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามขอบเขตงานและเงื่อนไขที่กำหนด และมีระยะเวลาร่วมลงทุนไม่เกิน ๓๐ ปี นับแต่เปิดให้บริการ และให้กรมทางหลวงรับความเห็นของกระทรวงการคลัง สำนักงบประมาณ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไปพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้เสนอความเห็นให้กรมทางหลวงรับความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐโดยให้กรมทางหลวงพิจารณากำหนดกลไกการปรับอัตราค่าผ่านทาง เพื่อลดความเสี่ยงทางด้านรายได้ และค่าใช้จ่ายของโครงการฯ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งจะช่วยลดผลกระทบต่อฐานะทางการเงินของกองทุนค่าธรรมเนียมผ่านทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง จนอาจทำให้เกิดข้อจำกัดในการพัฒนาปรับปรุงโครงข่ายทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองที่เปิดให้บริการในปัจจุบัน ทั้งนี้ เห็นควรให้กรมทางหลวงพิจารณาแนวทางการบริหารจัดการเงินกองทุนค่าธรรมเนียมผ่านทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองให้เกิดประโยชน์สูงสุดภายใต้ขอบเขตของระเบียบและข้อกฎหมาย เพื่อให้การพัฒนาระบบทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองในอนาคตสามารถลดการพึ่งพางบประมาณของภาครัฐ

๑.๕ ตามหนังสือ...

๑.๕ ตามหนังสือที่อ้างถึง ๕ กระทรวงคมนาคมได้เสนอร่างกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นายยนต์บนทางหลวงพิเศษหมายเลข ๖ ตอนบางปะอิน-นครราชสีมา พ.ศ. และร่างกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นายยนต์บนทางหลวงพิเศษหมายเลข ๘๑ สายบางใหญ่-กาญจนบุรี พ.ศ. รวม ๒ ฉบับ ให้ ครม. พิจารณานุมัติ

๑.๖ ตามหนังสือที่อ้างถึง ๖ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีความเห็นว่า ร่างกฎกระทรวง รวม ๒ ฉบับดังกล่าวได้กำหนดให้มีผลใช้บังคับนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ดังนั้น เมื่อร่างกฎกระทรวงทั้ง ๒ ฉบับมีผลใช้บังคับแล้ว จึงยังไม่สามารถใช้ได้ตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย เนื่องจากการก่อสร้างทางหลวงพิเศษทั้ง ๒ สายยังไม่แล้วเสร็จ ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนและการดำเนินการออกกฎกระทรวงในเรื่องนี้ทั้ง ๒ ฉบับ เป็นไปอย่างรอบคอบและมีความเหมาะสม จึงเห็นควรให้กระทรวงคมนาคม จัดทำข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้เสนอความเห็นให้กรมทางหลวงพิจารณาความเหมาะสมของการกำหนดระยะเวลาปรับอัตราค่าธรรมเนียมการใช้นายยนต์บนทางหลวงพิเศษทั้ง ๒ สายทาง โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อประมาณการรายได้ค่าธรรมเนียมผ่านทางที่กรมทางหลวงจำเป็นต้องใช้เพื่อจ่ายค่าตอบแทนในการให้บริการ (Availability Payment) ให้เอกชน ตามสัญญาการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนฯ ในรูปแบบ PPP Gross Cost ของทั้ง ๒ สายทาง ซึ่งจะช่วยลดภาระการพึ่งพากองทุนเงินค่าธรรมเนียมผ่านทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง และทำให้กรมทางหลวงสามารถนำเงินกองทุนค่าธรรมเนียมผ่านทางไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีข้อสังเกตว่า ร่างกฎกระทรวงทั้ง ๒ ฉบับ ที่กระทรวงคมนาคมเสนอ ได้กำหนดให้มีผลใช้บังคับนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่เนื่องจากทางหลวงพิเศษทั้งสองสายยังอยู่ในระหว่างการก่อสร้าง กรณีเมื่อร่างกฎกระทรวงทั้ง ๒ ฉบับ มีผลใช้บังคับแล้ว จึงยังไม่สามารถใช้ได้ตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายที่เป็นไปเพื่อการเก็บค่าธรรมเนียมการใช้นายยนต์บนทางหลวงพิเศษทั้งสองสายได้ เนื่องจากการก่อสร้างทางหลวงพิเศษทั้งสองสายยังไม่แล้วเสร็จ ดังนั้น หากคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการร่างกฎกระทรวงทั้ง ๒ ฉบับตามที่กระทรวงคมนาคมเสนอแล้ว สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจะได้ดำเนินการตรวจพิจารณาแก้ไขตามขั้นตอนต่อไป

๑.๗ ตามหนังสือที่อ้างถึง ๗ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งว่า รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วมีคำสั่งให้กระทรวงคมนาคม รับร่างกฎกระทรวงในเรื่องนี้ทั้ง ๒ ฉบับ ไปพิจารณาทบทวนตามความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๒ ผลการดำเนินการ

กระทรวงคมนาคมได้รับรายงานจากกรมทางหลวง ดังนี้

๒.๑ กรมทางหลวงได้ก่อสร้างงานโยธาโครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง สายบางปะอิน-สระบุรี-นครราชสีมา ระยะทาง ๑๙๖ กิโลเมตร ด้วยเงินงบประมาณ โดยเริ่มต้นก่อสร้าง ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ และมีแผนดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ มีความคืบหน้าของงานโยธาประมาณ ๘๐ %

๒.๒ การก่อสร้างงานระบบ การดำเนินงานและบำรุงรักษา (O&M) การจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทาง และการดำเนินการอื่นในส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น การกู้ยืม การอำนวยความสะดวกในการจราจร รวมทั้งการบำรุงรักษาโครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง สายบางปะอิน-สระบุรี-นครราชสีมา ทั้งหมดดำเนินการโดยให้เอกชนร่วมลงทุน ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาอนุมัติโครงการตามความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐแล้ว ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการดำเนินโครงการ (การคัดเลือกเอกชนร่วมลงทุนในโครงการ) ซึ่งตามพระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๘ (๑) กำหนดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการตามหมวด ๕ การดำเนินโครงการ แห่งพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ และให้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. ๒๕๖๒

โครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง สายบางปะอิน-สระบุรี-นครราชสีมา เป็นโครงการที่มีการควบคุมทางเข้าออกแบบสมบูรณ์ ผู้ใช้ทางสามารถเข้าและออกได้เฉพาะทางที่กรมทางหลวงได้ออกแบบไว้เท่านั้น จึงเป็นระบบที่มีความปลอดภัยสูง รวมทั้งมีระบบอำนวยความสะดวกและปลอดภัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องตามมาตรฐานของทางหลวงที่มีการจัดเก็บค่าธรรมเนียม เช่น ระบบกู้ยืม ระบบโทรศัพท์วงจรปิด ระบบป้ายแนะนำข้อมูลการจราจรอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีด่านเก็บค่าธรรมเนียมในตำแหน่งที่มีการเข้าออกจำนวน ๙ ด่าน ได้แก่ ด้านบางปะอิน บริเวณ กม.๐+Spurline ๒.๕ กิโลเมตร ด้านวังน้อย บริเวณ กม.๑๐+๕๐๐ ด้านหินกอง บริเวณ กม.๓๓+๑๐๐ ด้านสระบุรี บริเวณ กม.๔๐+๘๐๐ ด้านแก่งคอย บริเวณ กม.๕๓+๖๐๐ ด้านมวกเหล็ก บริเวณ กม.๗๗+๘๐๐ ด้านปากช่อง บริเวณ กม.๑๑๐+๕๐๐ ด้านสีคิ้ว บริเวณ กม.๑๕๕+๐๐๐ และด่านขามทะเลสอ บริเวณ กม.๑๘๕+๑๐๐

๒.๓ กระทรวงคมนาคมได้มอบหมายให้กรมทางหลวงพิจารณาดำเนินการตามคำสั่งรองนายกรัฐมนตรีตาม ๑.๗ โดยกรมทางหลวงได้จัดให้มีการประชุมร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อทบทวนร่างกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นายยนต์บนทางหลวงพิเศษหมายเลข ๖ ตอนบางปะอิน-นครราชสีมา พ.ศ. เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒ ผลการประชุมสรุปได้ว่า ให้กรมทางหลวงแก้ไขวันเริ่มใช้บังคับร่างกฎกระทรวงฯ จากเดิมกำหนดนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา แก้ไขเป็นนับแต่วันที่อธิบดีกรมทางหลวงประกาศกำหนดเป็นต้นไป และแก้ไขบัญชีท้ายร่างกฎกระทรวงฯ โดยให้ปรับขึ้นอัตราค่าธรรมเนียมผ่านทาง จากเดิมปรับขึ้นทุก ๗ ปี เป็น ๕ ปี ตามรายงานผลการศึกษาโครงการ

๒.๔ กรมทางหลวงได้พิจารณากำหนดอัตราค่าธรรมเนียมผ่านทางที่เหมาะสมและเป็นธรรม สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน อัตราเงินเฟ้อในอนาคต รายได้ค่าธรรมเนียมผ่านทางที่จะจัดเก็บได้ อัตราผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของโครงการ ค่าใช้จ่ายในการลงทุนงานระบบ การบำรุงรักษาทางค่าบริหารจัดการ ตลอดระยะเวลา ๓๐ ปี ซึ่งมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ และวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๐ รวมทั้งความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่มอบหมายให้กรมทางหลวงพิจารณาความเหมาะสมของการกำหนดระยะเวลาปรับอัตราค่าธรรมเนียมการใช้นายยนต์บนทางหลวงพิเศษหมายเลข ๖ โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อประมาณการรายได้ค่าธรรมเนียมผ่านทางที่กรมทางหลวงจำเป็นต้องใช้เพื่อจ่ายค่าตอบแทนในการให้บริการ (Availability Payment) ให้เอกชนตามสัญญาการให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนฯ ในรูปแบบ PPP Gross Cost ของทางหลวงพิเศษหมายเลข ๖ ซึ่งจะช่วยลดภาระการพึ่งพากองทุนเงินค่าธรรมเนียมผ่านทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง และทำให้กรมทางหลวงสามารถนำเงินกองทุน

ค่าธรรมเนียมผ่านทางไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ ได้ผลสรุปว่า ให้กำหนดค่าธรรมเนียมเป็น ๒ ส่วน ประกอบด้วยค่าธรรมเนียมแรกเข้า และค่าธรรมเนียมตามระยะทางที่ใช้จริง ดังนี้

๑) ค่าธรรมเนียมแรกเข้า ๑๐ บาท สำหรับรถ ๔ ล้อ ๑๖ บาท สำหรับรถ ๖ ล้อ และ ๒๓ บาท สำหรับรถเกิน ๖ ล้อขึ้นไป

๒) ค่าธรรมเนียมตามระยะทางที่ใช้จริง ๑.๒๕ บาท ต่อ ๑ กิโลเมตร สำหรับรถ ๔ ล้อ ๒.๐๐ บาท ต่อ ๑ กิโลเมตร สำหรับรถ ๖ ล้อ และ ๒.๘๘ บาท ต่อ ๑ กิโลเมตร สำหรับรถเกิน ๖ ล้อขึ้นไป

ถ้ามีเศษของค่าธรรมเนียมไม่เกิน ๕ บาท ให้ปัดเศษออก และถ้ามีเศษของค่าธรรมเนียมเกิน ๕ บาท แต่ไม่ถึง ๑๐ บาท ให้เรียกเก็บเศษนั้นเพียง ๕ บาท

การปรับอัตราค่าธรรมเนียมได้พิจารณาแก้ไขจากเดิมที่ได้เสนอให้ปรับเพิ่มขึ้นทุก ๗ ปี แก้ไขเป็นปรับเพิ่มขึ้นทุก ๕ ปี ซึ่งสอดคล้องกับรายงานผลการศึกษาลดอายุโครงการ ๓๐ ปี กำหนดสมมุติฐานให้มีการปรับขึ้นอัตราค่าธรรมเนียมผ่านทางทุก ๕ ปี ภายหลังเริ่มเปิดจัดเก็บค่าผ่านทาง ในอัตราร้อยละ ๒.๕ ต่อปี อ้างอิงจากการเปลี่ยนแปลงอัตราดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปย้อนหลัง ๒๐ ปี (ปี พ.ศ. ๒๕๓๙-๒๕๕๙) ตามประกาศของกระทรวงพาณิชย์ และเทียบเคียงกับแนวปฏิบัติการปรับขึ้นอัตราค่าใช้บริการของบริการสาธารณะประเภทอื่น เช่น โครงการทางด่วน และโครงการรถไฟฟ้า เพื่อให้สอดคล้องกับกรอบระยะเวลาให้เอกชนเป็นผู้ลงทุนบริหารจัดการ และบำรุงรักษาโครงการ (๓๐ ปี นับจากปีที่เปิดให้บริการ) โดยกำหนดให้การปรับขึ้นอัตราค่าธรรมเนียมผ่านทาง ในแต่ละรอบใช้อัตราคงที่ร้อยละ ๒.๕ ต่อปี เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอัตราดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป และค่ากลางของอัตราเงินเฟ้อ ตามข้อตกลงระหว่างคณะกรรมการนโยบายการเงิน (ธนาคารแห่งประเทศไทย) และกระทรวงการคลัง รายละเอียดบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการใช้นายยนต์บนทางหลวงพิเศษหมายเลข ๖ ตอนบางปะอิน - นครราชสีมา ตั้งแต่ปีแรกที่เปิดให้บริการถึงปีที่ ๓๐ จัดทำเป็นบัญชีแนบท้ายกฎกระทรวงฯ

อนึ่ง การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมผ่านทางที่เหมาะสมในแต่ละสายทางอาจแตกต่างกัน เนื่องจากลักษณะรูปแบบโครงการ ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง การบริหารจัดการ การบำรุงรักษาสายทาง ลักษณะการเดินทางในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน และในอนาคตเมื่อมีการก่อสร้างเชื่อมโยงโครงข่ายทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองอย่างเป็นระบบ ผู้ใช้ทางสามารถเดินทางข้ามระหว่างโครงข่าย อาจกำหนดให้ผู้ใช้งานเสียค่าธรรมเนียมแรกเข้าครั้งเดียว และค่าธรรมเนียมตามระยะทางที่ใช้จริง

๓. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง สายบางปะอิน-สระบุรี-นครราชสีมา เป็นเส้นทางที่ก่อสร้างใหม่ ซึ่งได้ออกแบบก่อสร้างไว้เพื่อให้รถสามารถเดินทางได้สะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลาและปลอดภัย โดยการควบคุมทางเข้าออก (Control Access Highway) เป็นไปตามหลักเกณฑ์ลักษณะทางหลวงที่สมควรจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๖ ประกอบกับการลงทุนก่อสร้างงานระบบ การดำเนินงาน และบำรุงรักษา (O&M) ทางหลวงพิเศษสายดังกล่าว คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๐ เห็นชอบให้ดำเนินการโดยเอกชนร่วมลงทุน ซึ่งตามผลการศึกษาโครงการ ให้กรมทางหลวงจ่ายค่าตอบแทนให้เอกชนตามจำนวนและเงื่อนไขที่ตกลงในสัญญาร่วมลงทุน โดยเบิกจ่ายจากค่าธรรมเนียมผ่านทางที่เอกชนจัดเก็บและส่งมอบให้แก่กรมทางหลวง จึงจำเป็นต้องกำหนดให้ทางหลวงพิเศษสายดังกล่าว เป็นทางหลวงที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมการใช้นายยนต์บนทางหลวง และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมผ่านทางบนทางหลวงพิเศษสายดังกล่าวโดยต้องออกเป็นกฎกระทรวงตามความในพระราชบัญญัติกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นายยนต์บนทางหลวงและสะพาน พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงจำเป็นต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๕)

๔. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ร่างกฎกระทรวงฯ ดังกล่าว มีความจำเป็นต้องเสนอเป็นเรื่องเร่งด่วนเพื่อให้กรมทางหลวงสามารถดำเนินงานได้ทันภายในกรอบระยะเวลาในการดำเนินโครงการภายใต้มาตรการเร่งรัดโครงการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ (PPP Fast Track)

๕. สาระสำคัญ และข้อกฎหมาย

๕.๑ สาระสำคัญของร่างกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นายถนนบนทางหลวงพิเศษหมายเลข ๖ ตอนบางปะอิน-นครราชสีมา พ.ศ. สรุปได้ ดังนี้

๕.๑.๑ กำหนดให้ทางหลวงพิเศษหมายเลข ๖ ตอนบางปะอิน-นครราชสีมา เป็นทางหลวงที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมการใช้นายถนนบนทางหลวง โดยกำหนดให้เก็บค่าธรรมเนียมนับแต่วันที่อธิบดีกรมทางหลวงประกาศกำหนดเป็นต้นไป

๕.๑.๒ กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการใช้นายถนนบนทางหลวงพิเศษดังกล่าว และกำหนดให้มีการปรับเพิ่มขึ้นทุก ๕ ปี เพื่อให้สอดคล้องกับข้อสังเกตของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๕.๒ ข้อกฎหมาย

พระราชบัญญัติกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นายถนนบนทางหลวงและสะพาน พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นายถนนบนทางหลวงและสะพาน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงในส่วนที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวง เพื่อกำหนด

(๑) ทางสายใด ตอนใด หรือสะพานใด ที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมหรือยกเลิกค่าธรรมเนียม

(๒) ประเภทของยานยนต์ที่ต้องเสีย หรือยกเว้นค่าธรรมเนียม

(๓) อัตราค่าธรรมเนียมการใช้นายถนนบนทางหลวงและสะพาน

(๔) ระเบียบและวิธีการอื่นๆ เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

มาตรา ๔ การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีให้เสนอได้ เฉพาะเรื่องดังต่อไปนี้

(๕) ร่างกฎกระทรวงเกี่ยวกับนโยบายสำคัญที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

๖. ผลกระทบ

๖.๑ โครงการทางหลวงพิเศษหมายเลข ๖ ตอนบางปะอิน-นครราชสีมา เป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางเชื่อมโยงระหว่างภาคกลางกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงเป็นเส้นทางที่ช่วยกระจายความเจริญจากภาคกลางไปสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็นเส้นทางที่สามารถเชื่อมโยงต่อเนื่องไปสู่ประเทศเพื่อนบ้านในบริเวณพื้นที่อนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง ได้แก่ ประเทศลาว เวียดนาม และกัมพูชา ซึ่งส่งผลให้การพัฒนาทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคดังกล่าวมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และช่วยบรรเทาปัญหาการจราจรติดขัดบนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑ และหมายเลข ๒ (ถนนพหลโยธินและถนนมิตรภาพ) และช่วยสนับสนุนให้ประชาชนสามารถเดินทางได้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นการลดการใช้พลังงานของประเทศ จึงเป็นโครงการที่สนับสนุนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม เนื่องจากปัญหาข้อจำกัดงบประมาณและเขตแดนนี้สาธารณะ จึงจำเป็น

ต้องให้เอกชน...

ต้องให้เอกชนร่วมลงทุนในส่วนงานระบบ การบำรุงรักษาและการบริหารจัดการ และต้องกำหนดให้จัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางเพื่อนำไปชำระเป็นค่าตอบแทนให้แก่เอกชนผู้ร่วมลงทุน จึงจะสามารถทำให้โครงการดำเนินต่อไปได้

๖.๒ การจัดเก็บค่าธรรมเนียมผ่านทางบนทางหลวงพิเศษสายดังกล่าวในระบบปิดในอนาคต รัฐจะได้ประโยชน์และมีรายได้เพิ่มขึ้นเพื่อนำไปก่อสร้าง บำรุงรักษาเส้นทางเดิมและพัฒนาโครงข่ายทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองตามที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทพัฒนาโครงข่ายทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองต่อไป

๖.๓ ทางหลวงพิเศษสายดังกล่าว เป็นทางที่ก่อสร้างใหม่และเป็นเส้นทางเลือก เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้ใช้ทาง โดยหลักการ ผู้ใช้ทางสายนี้ซึ่งเป็นผู้ได้รับประโยชน์โดยตรง ควรแบ่งเบาภาระงบประมาณบางส่วน โดยการรับภาระค่าผ่านทาง หากไม่ประสงค์จะเสียค่าผ่านทาง สามารถเลือกใช้เส้นทางอื่น เช่น ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑ และหมายเลข ๒ (ถนนพหลโยธินและถนนมิตรภาพ) ที่รัฐได้จัดขึ้นรองรับการเดินทางไว้แล้ว

ทั้งนี้ กรมทางหลวงได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยเผยแพร่ร่างกฎกระทรวงฯ ดังกล่าว ผ่านเว็บไซต์ของกรมทางหลวง และขอความร่วมมือประชาชนให้แสดงความคิดเห็น ซึ่งปรากฏว่ามีประชาชนไม่เห็นด้วย ๑ คน แต่ไม่ได้ให้เหตุผลประกอบความคิดเห็น จึงไม่มีประเด็นที่จะนำมาพิจารณาปรับปรุงร่างกฎกระทรวงฯ ดังกล่าว

๗. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงคมนาคมพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วย จึงขอเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติในหลักการของร่างกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นายยนต์บนทางหลวงพิเศษหมายเลข ๖ ตอนบางปะอิน-นครราชสีมา พ.ศ. ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ พร้อม Checklist การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายศักดิ์สยาม ชิดชอบ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

สำนักงานปลัดกระทรวง

กองกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๒๘๑ ๔๐๘๒

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๖๑๑๖

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ suwimon.m@mot.go.th